

Er kristendommen europæisk?

Ikke et nemt spørgsmål - heller ikke for Jesus.

ANMELDELSE / 21.12.19

I Europa bliver den kristne identitet i dag ofte set som kulturarv, ikke religion. Ifølge den franske filosof Olivier Roy er forholdet mellem kristendom og Europa lidt mere komplekst end som så.

Andreas Beyer Gregersen

I den franske islamaekspert og forfatter Olivier Roys nyeste bud på en samtididiagnose, *Er Europa kristent?*, nævnes det blandt andet, at en fransk præst fra Aubagne-sognet i Frankrig måtte gribe ind midt i en vielse, hvor bryllupsgæsterne ville dele rammer med øl ud under ceremonien. For Roy er dette et tydeligt eksempel på, at nutidens Europa er mere og mere præget af en religiøs analfabetisme, som snarere skyldes ligegyldighed over for end modstand mod det religiøse. Vi kan lide kristendommen som et festligt indslag i vores liv, men tager det heller ikke mere seriøst, end at det religiøse element i en bryllupsvielse forsvinder lige så hurtigt, som man kan komme ud af kirken igen.

Roy stiller dermed et spørgsmål, som på én og samme tid synes irrelevant i en europæisk offentlighed, hvor tro og religion fylder mindre og mindre, men alligevel yderst relevant, fordi det kobler sig til presserende spørgsmål om indvandring, identitet, kultur og hvad der egentlig udgør 'grundlaget' - eller mangel på samme - for nutidens liberale demokratiske Europa. Og stillet som et simpelt spørgsmål er det også nemt at besvare. For selvfølgelig har kristendommen haft en stor historisk betydning for, hvad Europa er og kommer til at blive i fremtiden. Ja, selve idéen om Europas geografi er stærkt præget af udbredelsen af den romersk-katolske kristendom i det 11. århundrede.

Men for at besvare spørgsmålet mere fyldestgørende er Roy ligeledes nødt til at fokusere på det omvendte spørgsmål - *er kristendommen overbøvedet europæisk?* - som på grund af især katolicismens globaliseringsbølge gennem flere århundreder kun kan besvares med »i begrænset grad«. Europa er ikke længere kristent, som det var for bare halvtreds år siden, men kristendommen er heller ikke selv den samme - tværtimod er den mere end nogensinde før en såkaldt *verdensreligion*.

“ **Det kristne perspektiv spøger samtidig ofte i den offentlige debat med dets evindelige søgen efter fast grund under fødderne og absolutte henvisninger til alt dét i verden, som med pave Benedikt den 16. ord »ikke er til forhandling.«**

Men i Europa er det som om, at kristendommen særligt i nyere tid er blevet gjort mere europæisk, end mange troende kristne ønsker det. Når der tales om en kristen kultur eller identitet i dag, forstås det nemlig ofte slet ikke som værende religiøs, men mere som en kultur, hvori det at være troende er sat til side, mens det at have fælles ritualer og en fælles kulturarv - noget, der kan skabe 'hygge', som det siges på dansk - står i centrum. Når denne kultur så sættes op imod som islam som modbillede, fremhæves det endnu mere, at Europas kristne kultur er én, hvor kristendommen kender sin »selvsektulariserede« plads, som Roy kalder det. Men selvom den sekulære normativitet i en vis forstand har vundet den europæiske kulturkamp, er kristendommens rolle langtfra fastlagt. Særligt den katolske kirke forsøger stadig at tilbageerobre det religiøse fra de sekulære strømninger og kæmpe for sin skrøbelige myndighed i centrale værdikonflikter om abort, ligestilling og seksualitet. Kristendommen besidder trods alt stadig en vis kraft og tyngde, som i nogle europæiske lande også afspejles i en stærk politisk indflydelse. Det kristne perspektiv spøger samtidig ofte i den offentlige debat med dets evindelige søgen efter fast grund under fødderne og absolutte henvisninger til alt dét i verden, som med pave Benedikt den 16. ord »ikke er til forhandling.«

Olivier Roy formår alt i alt på fornem vis at kombinere en sans for detaljen med næsten altid skarpe analyser, hvor der males med den brede pensel, som det kendes fra hans andre bøger.

FAKTA

Olivier Roy, *Er Europa kristent?*,
Forlaget Vandkunsten

